

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO – KLASA IV

Zasada kumulatywności: uczeń otrzymujący ocenę wyższą spełnia wymagania przewidziane na oceny niższe oraz wymagania wskazane dla danej oceny.

I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE ORAZ PRAKTYKI LEKTUROWE

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
– czyta głośno krótkie teksty literackie, w tym wiersze i teksty narracyjne; – wskazuje bohaterów utworu oraz podstawowe informacje o czasie i miejscu wydarzeń; – wymienia najważniejsze wydarzenia i podejmuje próbę ułożenia ich w kolejności; – rozpoznaje osobę mówiącą w wierszu oraz narratora w tekście prozatorskim; – wskazuje w wierszu wers i strofę; – zna pojęcia: bohater literacki, narrator, podmiot liryczny/podmiot mówiący, adresat wiersza; – rozpoznaje lub podaje podstawowe znaczenie pojęć: epitet, porównanie, powtórzenie, rym, rytm; – zna podstawowe pojęcia baśni i legendy oraz wie, czym są elementy realistyczne i fantastyczne; – rozpoznaje opowiadanie jako utwór narracyjny i wskazuje jego podstawowe	– czyta tekst głośno i cicho ze zrozumieniem oraz wyszukuje potrzebne informacje; – przedstawia bohaterów, czas, miejsce i przebieg wydarzeń w kilku zdaniach; – porządkuje wydarzenia i wskazuje wydarzenie najważniejsze; – wyjaśnia, kto mówi w wierszu i kto opowiada o wydarzeniach w tekście prozatorskim; – określa temat i nastrój wiersza lub innego tekstu; – wskazuje w tekście epitety, porównania, powtórzenia i rymy; – rozpoznaje w utworze elementy realistyczne i fantastyczne; – wskazuje cechy baśni lub legendy na podstawie omawianego tekstu; – opisuje podstawowe cechy bohatera i jego zachowanie; – nazywa emocje postaci i wiąże je z konkretną sytuacją;	– czyta płynnie, wyraźnie i z właściwą artykulacją; – omawia świat przedstawiony i związki przyczynowo-skutkowe między wydarzeniami; – charakteryzuje bohatera na podstawie jego zachowania, wypowiedzi i informacji z tekstu; – uzasadnia wskazane cechy bohatera odpowiednimi fragmentami tekstu; – określa temat, nastrój i podstawową problematykę utworu; – wyjaśnia funkcję lub znaczenie epitetów, porównań, powtórzeń, rymów i rytmu w omawianym tekście; – porównuje bohaterów, wydarzenia lub wybrane elementy dwóch tekstów; – wyjaśnia znaczenie wybranych powiedzeń, przysłów i sformułowań w kontekście utworu; – ocenia zachowanie bohatera i formułuje własną opinię;	– czyta interpretacyjnie, stosując właściwe tempo i intonację; – samodzielnie analizuje zachowanie i motywacje bohaterów oraz konsekwencje ich decyzji; – formułuje i uzasadnia opinię o bohaterze, wydarzeniu, problemie lub wartości obecnej w tekście; – wyjaśnia wpływ środków stylistycznych na nastrój, wyobraźnię i odbiór utworu; – rozpoznaje i objaśnia sensy niewyrażone wprost, jeśli wynikają z kontekstu tekstu; – porównuje teksty lub tekst i dzieło plastyczne, wskazując podobieństwa i różnice; – interpretuje znaczenie tytułu, wybranego fragmentu, przysłówia lub przesłania utworu; – przedstawia wydarzenia z perspektywy różnych bohaterów; – rozpoznaje wartości ważne dla bohaterów i tworzy ich hierarchię;	– interpretuje głosowo tekst, świadomie wykorzystując tempo, intonację i modulację głosu; – samodzielnie i wnikliwie interpretuje teksty, dostrzegając zależności i sensy pośrednie; – formułuje oryginalne, trafne wnioski i konsekwentnie uzasadnia je tekstem; – porównuje różne teksty kultury i wyciąga pogłębione wnioski; – twórczo wykorzystuje wiedzę o bohaterach, narratorze, świecie przedstawionym, gatunkach i środkach stylistycznych; – samodzielnie rozwija wypowiedź o problemach, wartościach i przesłaniu utworu; – proponuje alternatywne rozwiązania, zakończenia lub interpretacje, zachowując zgodność z tekstem; – tworzy oryginalne działania inspirowane lekturą, np. plakat, słuchowisko,

elementy; – rozpoznaje dialog i monolog w tekście; – wskazuje temat lub najważniejszą sytuację przedstawioną w utworze; – nazywa podstawowe emocje bohaterów lub osoby mówiącej; – odpowiada na proste pytania dotyczące treści tekstu i wyszukuje informacje podane wprost; – wypowiada się krótko o przeczytanym utworze lub lekturze; – rozpoznaje podstawowe elementy dzieła plastycznego: postacie, przedmioty, miejsce, kolory; – zna hymn Polski „Mazurek Dąbrowskiego” i wie, że jest to utwór o charakterze patriotycznym; – wie, czym jest teatr i rozpoznaje podstawowe elementy przedstawienia teatralnego.	– wyjaśnia podstawowe znaczenie tytułu w związku z treścią utworu; – odróżnia najważniejsze informacje od mniej istotnych; – dzieli się pierwszymi wrażeniami z lektury oraz wskazuje, co zapamiętał; – opisuje prostą sytuację przedstawioną na obrazie i wskazuje pierwszy lub drugi plan; – wyjaśnia znaczenie wybranych rekwizytów i podstawowych elementów przedstawienia teatralnego.	– odnosi wybrane sytuacje z tekstu do własnych doświadczeń; – opisuje sytuację na obrazie, wskazuje pierwszy i drugi plan oraz określa nastrój dzieła; – wyjaśnia związek tytułu dzieła plastycznego lub literackiego z jego treścią; – przedstawia informacje o przeczytanej lekturze: bohaterach, wydarzeniach, czasie, miejscu i narratorze.	– uzasadnia własne wnioski odwołaniami do tekstu i własnych doświadczeń; – omawia funkcje wybranych elementów przedstawienia teatralnego, takich jak gra aktorska, kostiumy, dekoracje, rekwizyty, muzyka i światło; – samodzielnie omawia lekturę, selekcjonując informacje istotne dla danego problemu.	przewodnik, wypowiedź z perspektywy bohatera lub inną formę twórczą; – swobodnie posługuje się znajomością całej lektury do uzasadniania własnych opinii i wniosków.
---	---	--	---	---

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE, ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
– zna alfabet i wymienia litery w kolejności alfabetycznej; – rozróżnia pojęcia głoska i litera oraz wskazuje samogłoski i spółgłoski; – wskazuje sylaby w wyrazach; – rozpoznaje rzeczownik i wie, co on nazywa; – zna liczby i przypadki rzeczownika oraz pytania przypadków; – rozpoznaje przymiotnik; – zna podstawowe kategorie gramatyczne przymiotnika: liczbę, rodzaj i przypadek; – rozpoznaje czasownik i wie, że nazywa czynności lub stany; – zna osoby i liczby czasownika oraz rozpoznaje czas teraźniejszy, przeszły i przyszły; – rozpoznaje bezokolicznik jako nieosobową formę czasownika; – rozpoznaje przysłówkę wśród innych części mowy; – rozpoznaje zdanie i zna jego podstawowe typy ze względu na cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące; – zna pojęcia podmiot i orzeczenie oraz pytania, na które odpowiadają; – rozpoznaje synonimy i antonimy;	– porządkuje wyrazy alfabetycznie i sprawdza wyrazy w słowniku ortograficznym; – określa liczbę liter i głosek w prostych wyrazach oraz poprawnie dzieli wyrazy na sylaby; – ustala rodzaj rzeczownika i odmienia typowe rzeczowniki przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej; – odmienia przymiotnik przez liczbę i przypadki oraz stosuje jego poprawne formy; – odmienia czasownik przez osoby i liczby, odróżnia czasy oraz rozpoznaje bezokolicznik; – tworzy przysłówki od typowych przymiotników i łączy je z czasownikami; – rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące oraz stosuje je w prostych wypowiedziach; – wskazuje podmiot i orzeczenie w prostym zdaniu; – łączy wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz stosuje proste synonimy i antonimy; – stosuje poznane zasady pisowni ó/u, rz/ż, ch/h; – stosuje podstawowe zasady pisowni nie z poznanymi	– sprawnie korzysta z alfabetu i słownika ortograficznego; – poprawnie dzieli wyrazy na sylaby i przenosi je do następnej linii; – określa przypadek, liczbę i rodzaj rzeczownika w zdaniu oraz stosuje jego poprawne formy; – określa przypadek, liczbę i rodzaj przymiotnika oraz poprawnie łączy go z rzeczownikiem; – określa osobę, liczbę, czas i – w odpowiednich formach – rodzaj czasownika; – odróżnia osobowe i nieosobowe formy czasownika; – rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników i wyjaśnia ich związek z czasownikami; – celowo wykorzystuje synonimy i antonimy, aby uniknąć powtórzeń i precyzować wypowiedź; – wskazuje podmiot i orzeczenie oraz buduje zdania poprawne składniowo; – stosuje poznane reguły ortograficzne w wyrazach wymiennych i typowych niewymiennych; – stosuje właściwie pisownię nie z poznanymi częściami mowy;	– sprawnie rozpoznaje i stosuje poznane formy rzeczownika, przymiotnika, czasownika i przysłówka; – wykorzystuje wiedzę o odmianie wyrazów w samodzielnych wypowiedziach; – poprawnie tworzy i stosuje formy czasownika w czasie przeszłym i przyszłym, w tym formy proste i złożone czasu przyszłego; – odróżnia rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy w poznanych formach; – świadomie dobiera przysłówki, przymiotniki i inne poznane środki leksykalne do celu wypowiedzi; – wykorzystuje podmiot i orzeczenie do budowania wypowiedzi poprawnych pod względem składniowym; – stosuje poznane zasady ortograficzne w trudniejszych wyrazach i samodzielnie weryfikuje wątpliwości w słowniku; – poprawnie stosuje wielką i małą literę także w mniej typowych przykładach; – świadomie stosuje znaki interpunkcyjne i rozumie ich wpływ na sens wypowiedzi; – poprawnie stosuje	– swobodnie i świadomie wykorzystuje wiedzę o poznanych częściach mowy i ich formach w samodzielnych wypowiedziach; – tworzy poprawne formy trudniejszych rzeczowników, przymiotników i czasowników, a w razie potrzeby samodzielnie korzysta ze słownika; – celowo dobiera środki językowe dla uzyskania precyzji, jasności i odpowiedniego efektu wypowiedzi; – samodzielnie rozwiązuje nietypowe problemy ortograficzne na podstawie poznanych reguł i źródeł; – niemal bezbłędnie stosuje poznane zasady ortograficzne w samodzielnych tekstach; – świadomie stosuje interpunkcję i potrafi wyjaśnić jej wpływ na znaczenie wypowiedzi; – tworzy własne strategie pomagające w zapamiętywaniu i stosowaniu zasad językowych i ortograficznych.

– zna podstawowe zasady pisowni wyrazów z ó i u; – zna podstawowe zasady pisowni wyrazów z rz i ż; – zna podstawowe zasady pisowni wyrazów z ch i h; – zna podstawowe zasady pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami; – zna podstawowe zasady użycia wielkiej litery w imionach, nazwiskach, tytułach oraz nazwach geograficznych; – rozpoznaje cudzysłów i kursywę oraz znaki kończące zdanie: kropkę, pytajnik i wykrzyknik; – korzysta ze słownika ortograficznego z pomocą nauczyciela lub według wskazówek.	- częściami mowy; – stosuje wielką literę w typowych nazwach własnych i tytułach; – stosuje kropkę, pytajnik i wykrzyknik na końcu zdania; – stosuje cudzysłów w prostych zapisach tytułów i cytowanych wypowiedzi; – korzysta ze słownika ortograficznego w celu sprawdzenia pisowni.	– poprawnie zapisuje typowe imiona, nazwiska, tytuły, nazwy państw, regionów, miast, dzielnic i wsi; – stosuje cudzysłów w tytułach i cytowanych wypowiedziach oraz kursywę w tekście komputerowym; – poprawnie stosuje znaki kończące zdanie zgodnie z jego celem.	cudzysłów i kursywę odpowiednio do sposobu zapisu tekstu.	
---	--	---	--	--

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
– wypowiada się ustnie na znany temat prostymi i zrozumiałymi zdaniami; – podejmuje próbę tworzenia krótkiej wypowiedzi pisemnej zgodnej z tematem; – wie, czym jest notatka, i wymienia różne sposoby notowania; – zna podstawowe elementy pozdrowień i podejmuje próbę ich napisania;	– tworzy krótką, spójną wypowiedź ustną lub pisemną zgodną z tematem; – poprawnie zapisuje adres oraz redaguje pozdrowienia według wzoru; – odróżnia różne sposoby notowania i sporządza prostą notatkę, wykorzystując poznane sposoby notowania; – łączy części opisu postaci z przykładami i stosuje	– tworzy spójne wypowiedzi ustne i pisemne o uporządkowanej kompozycji; – stosuje właściwe zwroty do adresata i uzupełnia brakujące elementy pozdrowień; – wybiera z tekstu ważne informacje i notuje je w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu lub tabeli; – wskazuje cechy charakteru postaci na podstawie jej	– tworzy rozbudowane, logiczne i spójne wypowiedzi dostosowane do celu i odbiorcy; – redaguje pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata oraz rozróżnia specyfikę tradycyjnych i cyfrowych form komunikacji pisemnej; – sporządza notatkę w określonej formie i dobiera	– tworzy samodzielne, oryginalne i funkcjonalne wypowiedzi o przemyślanej kompozycji; – redaguje poprawną językowo, ortograficznie i kompozycyjnie kartkę pocztową z pozdrowieniami lub życzeniami, dostosowaną do określonej sytuacji; – trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie

– zna podstawowe elementy opisu postaci, podaje wyrazy opisujące jej wygląd oraz opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd i zachowanie postaci; – wie, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń, oraz uzupełnia ramowy plan wydarzeń na podstawie tekstu; – zna podstawowe elementy opisu przedmiotu, podaje wyrazy opisujące jego wygląd i opisuje ustnie w 2–3 zdaniach jego najważniejsze cechy; – wie, czym jest opowiadanie, wymienia jego części i rozpoznaje ich przykładowe realizacje; – wie, czym jest podziękowanie, i wymienia jego podstawowe elementy; – formułuje proste pytania do tekstu lub odpowiedzi; – podejmuje próbę przedstawienia własnego zdania na podany temat.	podstawowe słownictwo opisujące wiek, wzrost, sylwetkę, twarz, włosy, strój i usposobienie; – przekształca czasowniki na rzeczowniki nazywające czynności oraz przekształca plan wydarzeń z formy czasownikowej na rzeczownikową; – stosuje wyrazy bliskoznaczne nazywające cechy przedmiotu i tworzy proste porównania urozmaicające opis; – układa wydarzenia do opowiadania w kolejności, redaguje jego początek na podstawie ilustracji i współtworzy plan wydarzeń do historyjki; – wskazuje brakujące elementy podziękowania i dobiera sformułowania przydatne do jego zredagowania; – formułuje pytania do przeczytanego tekstu; – przedstawia własną opinię i podaje proste uzasadnienie.	zachowania i stosuje wyrazy bliskoznaczne, aby unikać powtórzeń; – redaguje ramowy plan wydarzeń na podstawie tekstu; – redaguje opis przedmiotu, unikając zbędnych powtórzeń, zwłaszcza czasowników „być” i „mieć”; – redaguje opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję; – uzupełnia tekst podziękowania, korzystając z przydatnych sformułowań, oraz redaguje ustne podziękowania w określonych sytuacjach; – formułuje opinię i uzasadnia ją argumentem lub odwołaniem do tekstu.	sposób zanotowania ważnych informacji; – redaguje opis postaci o właściwej kompozycji i wydziela w nim akapity; – redaguje szczegółowy plan wydarzeń na podstawie tekstu; – redaguje opis przedmiotu o właściwej kompozycji i wydziela w nim akapity; – redaguje opowiadanie twórcze na podstawie podanego wstępu; – redaguje pisemne podziękowanie, uwzględniając wymagane elementy, właściwą kompozycję i układ graficzny; – formułuje i uzasadnia stanowisko, wykorzystując informacje z tekstu i własne doświadczenia; – samodzielnie poprawia własną wypowiedź pod względem treści, języka, ortografii i interpunkcji.	ją redaguje, przestrzegając zasad poprawności językowej; – samodzielnie redaguje poprawny i wyczerpujący opis postaci, zgodny z wymaganiami tej formy i pozbawiony zbędnych powtórzeń; – samodzielnie redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń w jednolitej formie, unikając powtórzeń; – samodzielnie redaguje poprawny opis przedmiotu, zgodny z wymaganiami tej formy i pozbawiony zbędnych powtórzeń; – samodzielnie redaguje poprawne opowiadanie twórcze, unikając powtórzeń i stosując słownictwo dynamizujące akcję; – rozróżnia specyfikę tradycyjnych i cyfrowych form komunikacji pisemnej oraz redaguje podziękowanie dostosowane do wybranej formy komunikacji; – tworzy różne formy prezentowania treści, np. plakat, poradnik, słuchowisko, relację dźwiękową lub wpis internetowy; – formułuje własne stanowisko w sposób logiczny, przekonujący i
---	---	--	--	--

				dobrze uzasadniony; – samodzielnie dokonuje korekty i redakcji własnych tekstów, dążąc do wysokiej poprawności i klarowności.
--	--	--	--	--

IV. KOMUNIKACJA, EDUKACJA MEDIALNA, AUTORFLEKSJA I WARTOŚCI

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
– zna pojęcia nadawca, odbiorca i komunikat; – wskazuje nadawcę i odbiorcę w prostej sytuacji komunikacyjnej; – rozpoznaje komunikację za pomocą gestów, znaków i innych środków niewerbalnych; – zna pojęcie grzeczności językowej i wymienia podstawowe zwroty grzecznościowe; – podejmuje próbę uważnego słuchania rozmówcy; – nazywa podstawowe emocje własne i bohaterów tekstów; – wskazuje wartości ważne w codziennych relacjach, np. szacunek, przyjaźń, współpracę, odpowiedzialność, tolerancję; – rozpoznaje bibliotekę, katalog i Internet jako źródła informacji; – wyszukuje prostą informację w podanym źródle;	– przedstawia podstawowe zasady grzeczności językowej i skutecznej komunikacji; – rozpoznaje proste komunikaty niewerbalne i nazywa emocje wyrażane gestem lub mimiką; – słucha wypowiedzi innych i odpowiada na temat; – wyraża własne zdanie w prosty, zrozumiały sposób; – wyszukuje potrzebne informacje w bibliotece, katalogu lub Internecie według wskazówek; – rozpoznaje różnicę między informacją o fakcie a opinią w prostych przykładach; – rozpoznaje podstawowe sytuacje związane z funkcjonowaniem w świecie realnym i wirtualnym; – rozpoznaje emocje swoje i innych oraz wskazuje ich związek z sytuacją; – wyjaśnia znaczenie wybranych wartości w życiu rodzinnym, szkolnym i	– dostosowuje sposób wypowiedzi do sytuacji, odbiorcy i celu komunikacji; – wyjaśnia, jak stosować zasady skutecznej komunikacji na co dzień, oraz wskazuje cechy dobrego i uważnego rozmówcy; – rozpoznaje sytuacje nieskutecznej komunikacji i wskazuje sposoby ich poprawy; – formułuje własne stanowisko i podaje jego uzasadnienie; – wyszukuje i wybiera informacje potrzebne do wykonania zadania z różnych prostych źródeł; – odróżnia fakty od opinii i wskazuje podstawowy cel prostego przekazu; – rozpoznaje wpływ aktywności cyfrowych na obowiązki, relacje i hierarchię wartości; – nazywa emocje i proponuje konstruktywne sposoby	– świadomie stosuje zasady skutecznej, kulturalnej i etycznej komunikacji; – uważnie słucha rozmówcy, uwzględnia jego punkt widzenia i rzeczowo odnosi się do jego wypowiedzi; – analizuje sytuacje, w których zasady skutecznej komunikacji nie są przestrzegane, i wyjaśnia znaczenie właściwego doboru słów; – wyjaśnia znaczenie komunikatów niewerbalnych w konkretnej sytuacji; – uzasadnia własne stanowisko, odnosząc się do faktów, tekstów lub doświadczeń; – samodzielnie dobiera źródła informacji do zadania i ocenia ich przydatność; – rozpoznaje podstawowe sposoby wpływania przekazów, w tym reklam, na odbiorcę; – ocenia postępowanie osób	– komunikuje się świadomie, skutecznie i z poszanowaniem rozmówcy także w sytuacjach wymagających uzasadnienia odmiennego stanowiska; – trafnie interpretuje komunikaty werbalne i niewerbalne oraz przewiduje ich możliwy wpływ na odbiorcę; – tworzy wypowiedź uzasadniającą potrzebę stosowania zasad skutecznej komunikacji w codziennym życiu; – krytycznie korzysta z informacji, porównuje proste źródła i uzasadnia ich przydatność; – rozpoznaje i omawia wpływ przekazów medialnych na emocje, opinie i decyzje odbiorców; – wskazuje zalety i wady korzystania z gier i innych aktywności cyfrowych oraz proponuje rozwiązania sprzyjające higienie cyfrowej;

– wie, że korzystanie z urządzeń cyfrowych wymaga umiaru i zasad bezpieczeństwa; – potrafi powiedzieć, co było dla niego łatwe lub trudne w wykonanym zadaniu.	- rówieśniczym; – ocenia własne zaangażowanie w zadanie lub naukę.	- radzenia sobie z trudnymi uczuciami; – odnosi wartości omawiane w tekstach do sytuacji z życia codziennego; – wskazuje własne mocne strony i trudności w uczeniu się oraz proponuje prosty sposób poprawy.	- lub bohaterów w sytuacjach związanych z nadmiernym korzystaniem z technologii; – analizuje emocje, motywacje i wartości obecne w tekstach i codziennych sytuacjach; – omawia role i obowiązki człowieka w rodzinie, klasie, społeczności lokalnej i wspólnocie narodowej; – samodzielnie dokonuje autorefleksji nad własnym uczeniem się i planuje dalszą pracę.	– samodzielnie formułuje dojrzałe wnioski dotyczące wartości, relacji, emocji i odpowiedzialności; – regularnie wykorzystuje autorefleksję do planowania i poprawiania własnego uczenia się; – twórczo wykorzystuje media i narzędzia cyfrowe do komunikowania wiedzy i własnych pomysłów z zachowaniem zasad odpowiedzialności.
---	---	--	---	--